

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput Primum. Prooemium in quo quaestionem movet de gente Judaica:
deinde memorat quinam de hoc argumento scribere coeperint, &
quomodo & ex quibus auctoribus hanc Historiam excerpterit: & quod ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

HERMIÆ
SOZOMENI
SALAMINII
ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ
LIBER PRIMUS.

ΕΡΜΕΙΟΥ
ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ
ΣΑΛΑΜΙΝΙΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

CAPUT PRIMUM.

Κεφ. α΄.

*Proœmium in quo questionem movet de gente
Judæica: deinde memorat quinam de hoc argu-
mento scribere cœperim, & quomodo & ex qui-
bus auctoribus hanc Historiam excerpserit: &
quod veritatis studiosius futurus sit: deniq; quod
Historia etiam alia quadam continebit.*

*Τὸ προœμιον τῆς βίβλου, ἐστὶ διαφορὰ πρὸς τὰ ἰσραηλῆων
καὶ μὲν τὰ τῶν πρώτων ἀρχαίων ἀρχὴν τῆς παλαιᾶς
πραγματείας, καὶ ὅπως καὶ ἐκποιῶν τῆς ἰστορίας ἐπι-
στατὸς ὡς τῆς ἀληθείας φοροῦσιν, καὶ ἀλλὰ
τινὰ ἰστορία περιέχον.*

SEPENUMERO mecum
ipse cogitavi, quid cau-
sa esset cur ceteri qui-
dem homines prompti
ac parati fuerint ad fi-
dem in Deum Verbum
suscipiendam: Hebræi vero adeo incre-
duli: cum tamen isti jam inde ab initio
res divinas honore prosequi instituisset,
& de adventu Christi, cujusmodi is futu-
rus esset, diu antequam fieret, per Pro-
phetas didicissent. Etenim Abrahamus
quidem, qui & generis & circumcisionis
ipsis auctor fuit, filium Dei oculis suis
cernere & cõvivio excipere promeruit.
Isaac vero ejus filius, typum sacrificii il-
lius quod in cruce oblatum est, meruit
exprimere, tunc cum vincetus à patre ad
aram ductus est: quo etiam modo Chri-
stum passum esse tradunt ii qui sacras li-
teras accurate interpretantur. Jacob deni-
q; expectationem gentium in Christo
quæ nunc impleta est, & tempus ipsum
quo venturus erat, diu ante prædixit, ubi
ait defecturos esse principes Judæorum
ex tribu Judæ Phylarchi. Quibus verbis
Herodis designabat principatum, qui
paterno quidem genere Idumæus, ma-
terna autem stirpe Arabs, administra-
tionem Judææ à Senatu Romano & ab

EΝΝΟΙΑ μοι ποτὲ ἐγένετο
ὡς δὴ ἄρα τοῖς ἕξ ἄλλοις πα-
τέροις ἐτοιμώτερα συνέ-
ησθεὶ τὸν θεὸν λογιζομένους
ἑβραίοις δὲ δύσασιν, καὶ τῶν
τῶν θεῶν προσέδωκεν εἰς δεξιῶν παρενέουσι
καὶ τὰ πρὸς τῆς παρενέουσι τὸ χεῖρ ἔπι-
ῆσαι, πρὶν γέννησαι, ματῶσι δὲ τῶν πα-
φίλων ἀβραάμ μὴ γὰρ ἀλλοῖς δεξιῶν
ἄρας καὶ τῆς ἀλλοῖς γέννησαι, ἀλλὰ
καὶ ἐστὶν ἡ ἐξ ἰσραὴλ τὸ ἕξ τῶν θεῶν
ἀν δὲ ὁ τέταρτος παῖς, τῆ μνηστὴ τέλει
τῆς ἐπὶ τῆ σαυροῦ θυσίας, δέσμιος πα-
ρα τῆ παλῆος τῶ βωμῶ ἀποσταχθῆς,
συνέβη καὶ τὸ τῆ χεῖρ ἄρας αἰ παῖς
ὡς φασὶν οἱ τὰ ἰσραὴλ ἀνελεύθεις γραφῆς
ιακὸς δὲ τῶ ἐπὶ ἀπὸς νῦν ἔσαν ἀπο-
δοκίαν τῶν ἔθνων, καὶ τὸν καιρὸν καθ' ὃν
θε προεμύνησεν, ἦν ἵνα φησὶν, ἐκλεῖψον
οἱ ἡγούμενοι τῶν ἑβραίων ἐκ τῶ γέν-
ιδά τῶ φυλάρχου ὑπεδὴλξ ἡ τῶ γέν-
νίαν ἡράδου, οἱ ἰδουμαῖοι ὡν τὸ γένος
τετὸς δὲ ἀπὸ τῶ μνηστὴ ἐπὶ εἰρήνη τῶ
ιδουμαίων ἐθνοῦ ὑπὸ τῶ συγκλητῆ ρωμαίων

ἀγγέλους καίσαρος ἢ τῶν ἄλλων δὴ προφη-
 τῶν, οἱ μὴ τῶν χειρῶν ἦσαν ἀπεκρίθησαν,
 καὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν ἐκείνων κήρυξιν, καὶ μητέ-
 ρα μὲν τὸν παρ' ἐνὸς μείνασαν, καὶ γῆ-
 ρα καὶ πατέρα οἱ δὲ τῶν θεῶν αὐτῶν καὶ τῶν
 δόξων παράξιν ἄλλοι ἰπάρθον, καὶ τῶν ἐκ
 νεφελῶν ἀνάσασιν, καὶ τῶν εἰς ἕραν ἀνοδόν,
 καὶ τῶν ἐπιπέκασιν συμβῶν ἀπεσημανῶν ἄλ-
 λα τῶντα μὴν εἰ τῶ ἠγνοήσαι, ἔχαιλεπὸν εἰ-
 δῆσαι τῶν ἱερῶν ἐνηχῶν βίβλοις, καὶ ἰά-
 σπιν ἢ ὁ ματῆς ὁ ἱερεὺς, ἀνήρ τῶν τε ἱε-
 ραίων καὶ ῥωμαίων ἐπιδοξότατος ἡρόμα-
 νος, ἀξίως χρεώσας εἶναι μάξις τῆς πατρὸς χρισ-
 τοῦ ἀποστόλου ἀνδρα μὴ γὰρ αὐτὸν δόξα καλεῖν
 ἔπειτα, ὡς τῶν δόξων ἔργων ποιητῶν, καὶ δι-
 δασκαλὸν λόγων ἀληθῶν, χειρὸν ἢ πα-
 τῆρος ὀνομάζει, καὶ τῶν σαυρῶν καὶ ἀδικαδῆ-
 νων, καὶ τῶν ἁγίων ἁγίων Φανίλων καὶ ἀλλαμ-
 νεία, ἁμμάσια πατρὸς αὐτῶν προφητῶν τοῖς
 θεοῖς προσητάς ὁδοῦ ἀγνοεῖ, πολλὰς ἢ ὄντας
 ἐπεπληγῶν ἐλλήνας τε καὶ ἰουδαίους, ἐπιμεί-
 ναι ἀγαπῶν ἀσὺν μαθῆρα, καὶ τὸ ἀπ' αὐ-
 τῶν ἀνομασίαν μὴ ἐπιλέγειν Φύλον, ἔ-
 μιν δὲ καὶ ταῦτα ἰσχυρῶν μονοκχιβοῶν ἀνα-
 λόγως τοῖς ἔργοις, θεὸν εἶναι τὸν χειρὸν ἰσχυ-
 ρῶν παρὰ δόξων παράξιν, παλαπλα-
 γίαι, ὡς ἴπως μίσως παρ' ἑαυτοῦ, μηδὲν
 τοῖς εἰς αὐτὸν πισεύσασιν ἐπιστήφας, μάλ-
 λον δὲ καὶ σιωπῶν, ταῦτα μοι λογίζο-
 μῶν ἁμμάσιον ἐκόντως καλεσθῆναι, μὴ τῶν
 ἱερῶν θεῶν ἁμμάσιον, καὶ προφῶν ἄλλων ἀνθρώπων
 ἐκ χριστιανισμὸν μελαβαλεῖν, εἰ γὰρ καὶ σιβύλ-
 λαι καὶ χρεσμοίτινες τῶν ἐπὶ τῶν χειρῶν συμ-
 βῶσιν, τὸ μέλλον προεμύνησαν, ἔχαιλε-
 πὸν τὸ πᾶν ἐλλήνων εἰς δυσπιστίαν ἐγκα-
 λῶσιν, ὅτι γοὶ γὰρ οἱ παιδεία διαφέρῶν ἐδό-
 κῶν, ἡσται αὐτῶν ἡδῆσαν προφητείας, ἐμμέ-
 τρας τῶν ἐπὶ τὸ πολὺ ἕσας, καὶ σεμνοῖς ἱεραῖς
 προσητάς λέξιν πεφρασμένας, ἡ δὲ ἁγία,
 ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τῆς ἀνωθεν προμηθείας, ἐπὶ
 συμφωνίᾳ τῶν ἐσομένων, μὴ μόνον ἰδίους
 προσητάς ἐνηχῆσαι τὸ μέλλον, ἀλλὰ καὶ
 ὁδοῦ ἐκ μέρας ὡς περ εἰς μελοποιὸς δια-
 χρεῖται παρὰ ξένους μέλεις, ὡς παρὰ τῶν
 χρεῶν ἐπὶ δῶμοι τῶν πλήκτρων ἢ τῶν ἕσας

A Augusto Cesare accepit. Ex reliquis
 item Prophetis, alii nativitatem Christi
 & inenarrabilem ejus conceptionem, &
 Matrem post partum adhuc Virginem
 permanentem, & genus & patriam præ-
 dixerunt. Alii divina ejus & stupenda
 facinora: alii passionem & resurrectio-
 nem à mortuis, & ascensum in cælum &
 quid in singulis istorum acciderit, diu
 antea vaticinati sunt. Quod si forte quis
 ista adhuc ignorat, haudquaquam dif-
 ficile fuerit ex sacrorum librorum le-
 ctione ea cognoscere. Sed & Josephus
 Matthiæ filius sacerdos, vir cum apud
 Judæos, tum apud Romanos celeberrimus,
 veritatis de Christo testis est lo-
 cupletissimus. Eum enim hominem
 quidem appellare detrectat, utpote mi-
 rabiliū operum effectorem, veræque
 doctrinæ magistrum: Christum vero
 diserte nominat, & supplicio crucis ad-
 dictum, tertia die vivum apparuisse, &
 alia plurima miracula à divinis vatibus
 de illo prædicta esse testatur. Multos
 præterea quos ille ad se pertraxerat, tam
 Judæos, quam Græcos, in illius amore
 perseverasse affirmat; gentemque ejus
 nomine appellatam neutiquam defecif-
 se. Ac mihi quidem videtur, dum ista
 scribit, propemodum clamare Chri-
 stum Deum esse, operibus ipsius id evin-
 centibus: Verum rei novitate perterritus,
 est, mediâ quadam viâ prætergressus,
 est, eos qui in Christum crediderant
 minime infectatus, immo potius cum
 illis consentiens. Hæc igitur mihi cogi-
 tanti non immerito mirari subit, cur
 Hebræi ante reliquos mortales ad fi-
 dem Christi non accesserint. Etsi enim
 à Sybilla & à quibusdam oraculis,
 ea quæ Christo acciderunt, ante signi-
 ficata sint, non idcirco tamen Græci
 omnes incredulitatis accusandi sunt.
 Pauci quippe qui reliquos doctrina an-
 teibant, hujusmodi vaticinia noverant,
 utpote verbis maxima ex parte con-
 scripta, & verbis gravioribus prodita
 quàm quæ à vulgo capi possent. Fuit
 autem opus hoc divinæ providentiæ,
 meo quidem judicio, ut ad confes-
 sionem posterorum, res futuras non
 propriorum tantummodo vatum, ve-
 rum etiam externorum auribus ali-
 qua ex parte insinuaret. Perinde ac si
 quispiam musicus ob peregrini cujus-
 dam cantici necessitatem, superfluas
 chordas plectro percurrat, aut alias

Y

AS

αις
εξ
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

εργ
λαι
συν
ταυ
και
ταυ
επι
κα

prioribus adjiciat. Quod igitur Hebraei, A cum & pluribus & manifestioribus Prophetis de Christi adventu pramoniti fuissent, tardius tamen quam Gentiles in illum crediderint, hæc dixisse sufficiat. Nec tamen adeo à ratione alienum videri debet, quod per alias potissimum gentes Ecclesia creverit. Primum quia in divinis & maximis negotiis, mutationes Deus facere solet præter omnium opinionem. Deinde religionem nostram, haud vulgaribus virtutibus illorum qui ab initio illi præfuerunt, suffultam licet animadvertere. Etsi enim linguam ad copiose & eleganter loquendum exercitatum non habuerint, nec verbis ac demonstrationibus Mathematicis usi sint ut auditoribus suis persuaderent, nihilo tamen minus id quod studebant perficere valuerunt. Sed patrimoniis exuti, & bona sua contentmentes: in crucem acti, ac velut in alienis corporibus multa & gravissima tormenta sustinentes: & populorum per singulas civitates, ac rectorum, nec blanditiis illecti nec minis perterriti, manifeste omnibus declararunt, se ob maxima quædam præmia hujusmodi ærumnas tolerare. Quamobrem persuasione verborum opus illis non fuit, cum res ipsæ in singulis prope domibus ac civitatibus, nullo negotio homines impellerent ad credendum iis quæ antea nunquam audiverant. Cum igitur tam divina atque inopinata mutatio orbi terrarum acciderit, ut homines pristinam religionem & ritus patrios abjecerint: prorsus absurdum fuerit, Calydonium quidem aprum & Marathonium taurum, & alia hujusmodi quæ in singulis regionibus ac civitatibus vel facta sunt vel conficta, tanto hominum studio fuisse celebrata, ut nobilissimi quique apud Græcos scriptores & ad scribendum ingenio instructissimi, in iis tractandis operam suam posuerint: me vero non supra ingenii mei vires eniti, & Ecclesiasticarum rerum Historiam conscribere. Nam cum hoc argumentum non ab hominibus elaboratum sit, prorsus persuasum habeo, haud difficile esse Deo, ut ego præter omnium opinionem hujus Historiæ scriptor appaream. Ac primo quidem Historiã hanc ab initio repetere decreveram. Sed cum animadvertissem, alios jam scriptores ad sua usque tempora id

ἐτέρας παροδείμ' ὡς μὲν εἰβραῖοι πλείονα καὶ σαφετέρας παροφήτείας χρησάμενοι παρὲς τῆς παρούσης χριστοῦ, καὶ ὅτι ἡρώων ἐβραίων παρὲς τὴν εἰς αὐτὸν τῶν διόχου τοσούτων εἰπεῖν ἔμω ἐδ' αὐτῶν παρὰ λόγον δοξέει, διὰ τῶν ἄλλων ἐστὶν εἰς τὰ μάλιστα τὴν ἐκκλησίαν ἐπιπλάττειν παρῶτον μὲν, κατόπι φιλεῖ ὁ θεὸς τὰς παροφάδοξου μελαβάσις βραβεύειν ἐπὶ ταῖς θεοῖς καὶ μεγίστοις πραγμάτων ἐπιπλάττειν δέ, ἔταῖς τυχοῦσας δρομαῖς τῶν ἐξ αὐτῆς πρὸς ἀλλῶν αὐτῆς οἰκονομητέων ἐστὶν ἐπιπλάττειν τὴν θεοκείαν εἰ γὰρ καὶ γλάττειν πρὸς φράσιν ἢ καλλῶ λέξεως ἰκονομητέων εἶχον, ἐδὲ λέξεων, ἢ γραμμῶν ἀποδείξει τὰς ἐντυγχάνουσας ἐπειδὴ, ἢ παρὰ τὸ τοῦ χεῖρου αὐτοῦ ἐπιπλάττειν τὸν δαζοῦδρον ἀλλ' ἀποδύομενοι τὰς ἐκείων καὶ τῶν οἰκείων ἀμελοῦντες, ἀναστυπίζομενοι τε, καὶ ὡς ἐν ἀλλοτρίαις συμμοσὶ τὰς πολλὰς καὶ χαίετας βασάνους δοχοῦμενοι, καὶ μὴ τε τῶν κατὰ πόλιν ὀνομαζομένων καὶ ἀρχόντων ταῖς κολακείαις ὑπαγομένους, μήτε ταῖς ἀπειλαῖς ἐμπληθόμενοι, δὲ πᾶσιν ἐποίησαν, ὡς ὑπὲρ μεγίστων ἀλλῶ τὸν ἀγῶνα τῶν ὑπομένωνσιν ὡς ἐκπειθέει εἰς λόγων, ἀκονιτῆ τῶν πραγμάτων καὶ οἴκους καὶ πόλεις πιστεύειν βλαστῶν, ἀ μὴ πρότερον ἀκηκόασι τοσαύτων ἐν θεῖας καὶ παροφάδοξου μελαβόλης τῆς αὐτῆς συμμοσὶς, ὡς καὶ τῆς προτέρας ἐπιπλάττειν καὶ τῶν παλείων νόμων ἀμελοῦσας δεινὸν ἀνεῖν, τὸν μὲν ἐν καλῶν ἀνὰ τῶν ἐν μαραθῶνι τῶν καὶ ἀλλῶ τῶν καὶ χῶρας ἢ πόλεις γινόμενα, ἢ μὲν ταῖς τοσαύτης ἀξιώθῶν σπερδῆς, ὡς πολλὰ τῶν παρ' ἑλλήνων διδοκιμασάτων συγγραμμάτων παρὲς ταῦτα ποιῆσαι, φύσεως δ' ἐχούσας γράφειν ἐμὲ ὁ μήτιν φύσιν βιάσασθαι ἐκείνων σιασικῶν ἰσορίαν συγγραμμάτων πεπερασμένων, ὡς ὑποτίσεως εἶναι ἐξ ἀνθεώπων δεινῶν γηθείσης, παροφάδοξου ἀναφαντεῖται μετὰ γραφεία, εἰς ἀπορῶν τῶν θεῶν ὡς ἐμὲ τῶν μὴν πρῶτα, ἀπ' ἀρχῆς ταῦτην συγγραμμάτων τὴν πραγματείαν λογισάμενος ὡς καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐπεγράθησαν μετὰ τῶν καλῶν

χρόνων, κλήμης τε καὶ ἠγήσιππος, ἀνδρες
 σωφράστοι, τῆ τῶν ἀποστόλων διαδοχῆ ᾧ
 καλοῦσθαί τις, καὶ ἀφεικανός ὁ συγγρα-
 φῆς, καὶ εὐσεβίου ὁ ἐπίκλητον παμφίλι, ἀνὴρ
 τῶν θεῶν γραφῶν καὶ τῶν παρ' ἑλλήσι ποιητῶν
 καὶ συγγραφεῶν πολυμαθὴς ἁπλῶς ἰσω-
 ῶσα ἡρώτων εἰς ἡμᾶς ἐλθόντων ταῖς ἐκκλη-
 σίας συνέθετο κτλ τὴν εἰς ἕβραῖος ἀνοδὸν τῶν
 χροῖσιν, μέχρι τῆς λικινίης καθαιρέσεως,
 ἐπιμελούμενος ἐπραγματίζομαι ἐν βι-
 βλίοις δύο νῦν δὲ συνθεῶν φάσαι, ὅτι
 ταῦτα διεξελθεῖν περὶ ἁποστομῶν μεμνησο-
 μαι δὲ πραγμάτων, οἷς παρέτυχον, καὶ πα-
 ρα τῶν εἰδῶτων ἢ θεασαμένων ἀκήκτα, καὶ
 τὴν ἡμέραν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἤραν τῶν
 δὲ περὶ τῶν, τὴν κατ' ἄλληλῃν ἐθήρησα διὰ
 τῶν τεθῆσαν νόμων διὰ τὴν θερησίαν, καὶ
 τῶν καὶ καὶ συνόδων, καὶ νεωτερισμῶν,
 καὶ βασιλικῶν καὶ ἰσραηλιτικῶν ἐπιστολῶν
 ὧν αἱ μὲν, εἰς ἐτι νῦν ἐν τοῖς βασιλείοις
 καὶ ταῖς ἐκκλησίαις σώζονται αἱ δὲ, σπο-
 ραδῶν ᾧ τοῖς φιλολόγοις φέρονται τέ-
 των δὲ τὰ ῥήματα ἀεὶ λαβεῖν τῆ γραφῆ πολ-
 λαῖς ἐνοσηθεῖς, ἀμεινον ἐδοκίμασα, διὰ
 τῶν ὄγκων τῆς πραγμαθείας, τὴν ἐν αὐτοῖς
 δύνασιν συντόμως ἀπαγγεῖλαι πλὴν εἰ-
 μητι τῶν ἀμφιλόγων διήρησομαι, ἐφ' ὧν
 διαφορῆς ἐστὶ τοῖς πολλοῖς διέξα' τλι-
 κῶτα γὰρ εἰ διπορήσω τίνος γραφῆς,
 ἀποθέσομαι ταύτην εἰς ἀπόδειξιν τῆς
 ἀληθείας· ἵνα δὲ μή τις ἀγνοῖα τῶν ὄντων
 καὶ ἀφίστηται φερόμενος τῆς πραγμαθείας,
 ἐπιλείπει ἴσως ἐνυκχῶν γραφαῖς, ἰσῶν ὡς
 ἀσφατῆ τῶν δόξων δόγματων καὶ τῶν ὑπε-
 ρβαφύων, διαφερέμενοι πρὸς ἀλ-
 λήλους οἱ τῶν ἐκκλησιῶν ἀρχόντες, ἐκα-
 στῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀζον, πρὸς τὰς ὁμοδό-
 ξας ἑαυτῶν καὶ καθ' ἑαυτοὺς συνθεσάμενοι
 καὶ συνόδους ἐπιφύροντες ἀπερὶ ἡβέλοισι καὶ
 τῶν ταυάντων δόξων ὄντων, πολλὰς ἐρήμην
 κατέδικαζον καὶ τὰς καὶ καὶ βασιλείας,
 καὶ τὰς αὐτῶν αὐτῶν δυναμένους ἀπέκροντες,
 ὡς εἶχον δύναμειως ἐπειδὸν καὶ ὁμοφροντας αὐ-
 τοῖς κατεσκόταζον εἰς ἀπόδειξιν ἵνα τὸ δό-
 ξαι σέθεν ὁρθῶς, οἱ μὲν τοῖς, οἱ δὲ ἐμείνοισι

A prastitisse; Clementem scilicet & He-
 gesippum viros sapientissimos, qui A-
 postolorum temporibus proxime suc-
 cesserunt: Africanum praeterea tempo-
 rum scriptorem, & Eusebium cogno-
 mento Pamphili, virum tum in divinis
 scripturis, tum in Poëtarum aliorum-
 que Gentilium scriptorum libris exer-
 citatissimum: ea quidem quæ ab ascen-
 su Christi in cælum usque ad exauctora-
 tionem Licinii Ecclesiis contigisse ac-
 cepi, cuncta in compendium redigens,
 B duobus libris jam antea sum complexus.
 Nunc vero ea quæ deinceps secuta sunt,
 Deo iuvante exponere conabor. Por-
 ro mentionem faciam earum rerum
 quibus ipse interfui, & quas ab iis qui il-
 las norant aut viderant accepi, quæ qui-
 dem a tate nostra vel paulo antea gesta
 sunt. Quæ vero ante illud tempus con-
 tingerunt, earum rerum cognitionem
 partim ex legibus religionis causâ con-
 stitutis, & ex synodis subinde celebra-
 tis, & ex perturbationibus rerum atque
 innovationibus; partim ex Imperato-
 rum ac sacerdotum Epistolis indagavi:
 quarum quidem Epistolarum alie in Pa-
 latis & in Ecclesiis etiamnum servan-
 tur; alie hinc inde dispersæ, apud erudi-
 C tos homines reperuntur. Cumque ipsa
 illarum verba huic Historiæ inserere non
 semel decrevissem, tandem ob nimiam
 operis molem, satius iudicavi earum
 sensum breviter exponere: nisi forte
 ambigui quidpiam inciderit, de quo va-
 riæ sint multorum opiniones. Tum enim
 si quod monumentum nactus fuero, il-
 lud adscribere non gravabor ad com-
 probandam & confirmandam veritatē.
 Cæterum ne quis præ ignoratione re-
 rum, opus hoc nostrum mendacii accu-
 set, cum alia monumenta ei contraria
 perlegerit: sciendum est Ecclesiarum
 Antistites, propter Ariti dogmata & alia
 quæ postea emerferunt, inter se dissen-
 D tientes, de his rebus quas singuli defen-
 debant, ad opinionis suæ fautores scri-
 psisse: & seorsum congregatis suorum
 Synodis, ea quæ vellent decrevisse: ac
 sapenumero eos qui contraria sentie-
 bant, absentes condemnasse: & Im-
 peratores qui per id temporis regna-
 bant, ac summates viros omnibus mo-
 dis demerendo, in suam sententiam
 pertraxisse: atque ut omnibus persua-
 derent se recte de Deo sentire, tam
 eos qui horum, quam qui illorum
 Ecc

partibus adhærebant, Epistolas omnes A
quæ exstabant, pro suæ sectæ ac senten-
tiæ defensione in unum corpus collegit-
se, contrarias vero prætremisit. Quæ
quidem res effecit, ut difficile admo-
dum deprehendere possemus quæ in his
negotiiis contigerunt. Sed quoniam ve-
ritatis præcipuam curam habere oportet,
ut sincera sit Historiæ fides: necessarium
existimavi ut hæc quoque monu-
menta, quantâ fieri posset diligentia per-
vestigarem. Quod si Ecclesiasticorum
virovum, vel de primatu, vel de sectæ suæ
prærogativa contententium, seditiones
explanavero, nemo importune aut ma-
levolo animo istud à me factum esse exi-
stimet. Nam primum quidem, sicut ante
dixi, Historiæ scriptor cuncta veritati
debet postponere. Deinde Ecclesiæ
Catholicæ doctrina ita demum sincera
apparebit: quæ adversariorum quidem
insidiis probata sæpius atque explorata
est: semper tamen, utpote Deo victo-
riam ei præbente, pristinum robur recu-
peravit, omnesque Ecclesias ac populos
ad veritatem suam pertraxit. Porro con-
sideranti mihi utrum ea duntaxat literis
mandanda essent, quæ Ecclesiæ in impe-
rio Romano constitutæ accidisse cogno-
veram, haud incommodum fore visum
est, ea etiam quæ apud Persas & alios
Barbaros circa religionem nostram ge-
sta sunt, quoad ejus fieri poterit ad-
ungere. Neque vero ab Ecclesiastica Histo-
ria alienum fuerit, in hoc insuper opere
commemorare, tum quoniam velut pa-
rentes atque auctores fuerint eorum qui
vulgo Monachi appellantur: tum qui
post illos continua successione serie ce-
leberrimi exstiterunt, quos quidem aut
novimus ipsi, aut auditione accepimus.
Ita enim fiet, ut nec ingrati erga illos
fuisse videamur, virtutem illorum obli-
vioni tradendo, nec ignari rerum ab illis
gestarum. Simul etiam iis qui hoc Phi-
losophiæ genus consecrantur, exemplar
relinquemus ejusmodi vitæ atque insti-
tutionis, quâ si usi fuerint, beatissimo ac
felici exitu poterunt. Verum hæc in
progressu operis pro virili parte annota-
bimus. Nunc vero narrationem rerum
aggrediar, Deum prius adiutorem ac
propitium precatus. Hinc porro Histo-
riæ hujus sumemus exordium.

προσιθέμῃ, συναγωγῶν ἐποίησατο τῶν
ὑπὲρ τῆς οἰκείας αἰρέσεως φερομένων ἐπιστολῶν,
καὶ τὰς ἐναντίας παρέλιπον· ὁ δὲ σχολαστικὸς
μὴν λίαν καλεσθεὶς τῶν ὑπὲρ τῶν
ταῦτα συμβάντων· ἐπεὶ ἡ μάστιξ αὐτῶν
ἀσπιμελείῳ χρεῶν διὰ τὸ τῆς ἰσορίας αἰεὶ
δηλον, ἀναγκαῖον ἐφάνη μοι ὡς οἰόν τε, πρὸς
λυπρα μνηστῆσαι καὶ τὰς τοιαύτας γερασίας
τοῦν καὶ σάσης ἐκκλησιαστικῶν πρὸς ἐκείνους
καὶ προσεδρίας ἢ προσιμῆσεως τῆς οἰκείας αἰ-
ρέσεως διεξέλθω, μή τι φορικὸν ἢ ἐσελευστικὸν
προαιρέσεως εἶναι δόξῃ, τοιαῦτά με ἰσχυρῶς
πρῶτον μὴν γὰρ, ὡς εἰρηλαί, πάντα ὁ δὲ
ποιεῖσθαι τῆς ἀληθείας τὸν συγγραφεὶα προσκο-
πεῖσθαι τὸ δόγμα τῆς καθόλου ἐκκλησιαστικῆς
σώταλον ὅτι μάστιξ φανέται, πολλὰ καὶ
μὴν ταῖς ἐπιβλαῖς τῶν ἐναντία δόξῃ
δοκιμασθῆναι οἷα δὲ θεόθεν τὸ κράτιν λαχ-
αῦθις εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανελθῶν δύναμιν
πάσας τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ πλήθη πρὸς τὴν
οἰκείαν ἀλήθειαν ἐπισπασάμενοι· βεβαιω-
μένα δέ μοι, εἰδὼν ἔγνω μόνον προσήκει
γερασία ταῖς γενόμενα καὶ τὴν ἐκκλησίαν
τῶν ῥωμαίων δεχθῆναι, ἐδοξεν δὲ ἔχῃ ἐφ' ἑσθῆ
ἐφικέσθαι ἀδύνησομαι, καὶ τὰ κατὰ πρῶτον
βαρβάρους συμβάντα ἐπὶ τῆς θεοκείας
ρήσῃ· ὅσα ἀνοικεῖον ἢ εἶναι τῆς ἐκκλησιαστικῆς
ἰσορίας, ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ διεξέλθω
καὶ ἴνας ποιεῖσθαι οἷα ὡς περ πατέρες καὶ ἰσχυροὶ
γενόμενοι τῶν καλεσθέντων μοναχῶν, καὶ
αὐτῶν καὶ διαδοχῶν, ὡς ἴσμεν ἢ ἀνοικεῖον
διδοκιμήσασθαι· ἔτε γὰρ ἀχάριστοι δὲ
εἶναι πρὸς αὐτῶν, ἀμνηστῆ κατὰ ἐσθῆ
αὐτῶν ἀρετῶν, ἔτε ἀπείρωσ ἔχῃ τὸ κατὰ
ἰσορίας, μὴ τὸ καὶ τοῖς ἀσπρημῶν ἀδύ-
λοσοφῶν τὸ δόγμα κατὰ πᾶν ἀγνοῦν
χερῶν μοι, μακαριώτατε καὶ διδοκιμῶν
μεθέξασθαι τῶν ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἀπο-
λόγη, ὡς οἰόν τε, ἀδραφυλάξῃ τρεπο-
ῖσθαι ἐπὶ τὴν ἀφήγησιν τῶν πραγμάτων,
σεργὸν καὶ ἴλεων τὸν θεὸν ἐπικαλεσάμενοι
ἐξ ἧς δὲ τῶν δεχθῆναι ἢ παρδοῦσα γερασίας
θῆνδε.